

Beleidsregels van de burgemeester van de gemeente Den Helder, houdende regels omtrent coffeeshops (Beleid coffeeshops Den Helder 2024)

**Beleid coffeeshops
Den Helder 2024**

Inleiding

Binnen de gemeentegrenzen van Den Helder is sprake van drugshandel. Dit gebeurt op een gedoogde manier vanuit een coffeeshop, of illegaal vanuit verkooppunten in woningen, lokalen of op straat. Er bestaat een bestuursrechtelijk handhavingsinstrument, namelijk het opleggen van een last onder bestuursdwang ten aanzien van een woning of lokaal, wanneer drugs worden aangetroffen of sprake is van strafbare voorbereidingshandelingen (Damoclesbeleid, voor het laatst gewijzigd in 2022). In 2020 is er ook wetgeving gekomen waarbij een last onder dwangsom of bestuursdwang kan worden opgelegd wanneer drugs worden aangetroffen op de openbare weg.

Om de overlast en illegale verkoop effectief tegen te gaan wordt de verkoop van softdrugs in Den Helder gedoogd onder bepaalde specifieke voorwaarden. Een beschrijving van die voorwaarden en de gedoogcriteria zijn vanaf 2013 vastgelegd in het coffeeshopbeleid. Bij de actualisatie van het coffeeshopbeleid in 2022 is een scheiding aangebracht in de gedoogverklaring en de exploitatievergunning (beiden noodzakelijk voor de exploitatie van een coffeeshop), is beveiliging verplicht gesteld en is een bepaling opgenomen over de verhuizing van de coffeeshops uit de Koningstraat. Daarnaast heb ik toen besloten

dat ik niet eerder handhavend optreed dan bij een aangetroffen handelsvoorraad van meer dan 1000 gram.

In het coffeeshopbeleid 2023 bleven deze aspecten ongewijzigd, maar werd wel ingegaan op ontwikkelingen binnen de jurisprudentie. Ik heb toen ook bepaald dat twee coffeeshops in 2024 nog in de Koningstraat mochten blijven zitten.

In het onderliggende coffeeshopbeleid 2024 wijzig ik één aspect, namelijk de termijn waarbinnen coffeeshops uit de Koningstraat moeten zijn verdwenen.

De burgemeester van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.

Inhoudsopgave		pagina
1	Beleid coffeeshops Den Helder 2024	5
	1.1 Justitieel beleidskader	5
	1.2 Beleidsuitgangspunten	5
	1.3 Onderbouwing maximumstelsel	6
	1.4 Schaarse vergunningen	7
	1.5 Gedoogcriteria	7
2.	Handhavingsplan	14
	2.1 Controle op coffeeshops	14
	2.2 Regionale prioriteiten in de handhaving	14
	2.3 Regionaal handhavingsarrangement	16

De burgemeester van de gemeente Den Helder, gelet op:

- “De Richtlijnen voor opsporings- en strafbare feiten van de Opiumwet” van het Openbaar Ministerie (hierna: OM);
- De bevoegdheid van de burgemeester op grond van artikel 174 Gemeentewet ten aanzien van het toezicht op openbare inrichtingen en de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht;
- De bevoegdheid van de burgemeester op grond van artikel 13b Opiumwet tot het toepassen van bestuursdwang ten aanzien van woningen en lokalen in verband met de aanwezigheid van en de handel in drugs;
- De bevoegdheid van de burgemeester op grond van artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht ten aanzien van het vaststellen van beleidsregels met betrekking tot een hem toekomende bevoegdheid;
- De bevoegdheid van de burgemeester op grond van hoofdstuk 2, afdeling 8 Algemene plaatselijke verordening Den Helder 2021 ten aanzien van het toezicht op horecabedrijven;

- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die heeft bepaald dat de burgemeester de exploitatievergunning voor een coffeeshop tijdelijk mag verlenen om de openbare orde en het woon- en leefklimaat te beschermen (zaaknummer 202102871/1);
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die heeft bepaald dat tegen de afgifte, weigering of intrekking van een gedoogverklaring voor een coffeeshop voortaan bezwaar en beroep kan worden ingesteld (zaaknummer 202108044/1);
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die heeft bepaald dat een coffeeshop planologisch niet kan worden gereguleerd, maar wel kan worden gevestigd in een pand met een horecabestemming (zaaknummer 201404663/1/A3).

Overwegende het feit dat het wenselijk is het huidige coffeeshopbeleid (inclusief handhavingsarrangement) uit 2023 te evalueren en actualiseren;

Besluit:

vast te stellen de navolgende bepalingen:

“Beleidsregels inzake coffeeshops (Hoofdstuk 1) en handhaving (Hoofdstuk 2) in de gemeente Den Helder” (Beleid coffeeshops Den Helder 2024).

Dit beleid is gepubliceerd op 27 december 2024.

Dit beleid vervangt het coffeeshopbeleid 2023.

De burgemeester van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.

1 Beleid coffeeshops 2024 Den Helder

1.1 Justitieel beleidskader

De burgemeester is bevoegd om – in samenspraak met het driehoeksoverleg – het coffeeshopbeleid vast te stellen.

Het Openbaar Ministerie is belast met de handhaving van de verbodsbepalingen in de Opiumwet. Naar aanleiding van de beleidsvoornemens in de landelijke Drugsnota zijn “De Richtlijnen voor het opsporings- en strafvorderingsbeleid inzake strafbare feiten van de Opiumwet” op 10 september 1996 vastgesteld. Deze richtlijnen zijn op 1 oktober 1996 in werking getreden. In 2000 (Staatscourant 2000, 250) zijn de AHOJG-criteria aangescherpt. In de richtlijnen wordt onder meer expliciet aangegeven dat het beleid voor coffeeshops, binnen de kaders van de richtlijnen, wordt bepaald in het lokale driehoeksoverleg. Het begrip “coffeeshops” wordt in de richtlijnen gedefinieerd als “alcoholvrije horecagelegenheden waar handel in en gebruik van softdrugs plaatsvindt”

Het OM kan tegen een coffeeshop optreden indien niet voldaan wordt aan de AHOJGI-criteria¹, die hierna in paragraaf 1.5 nader worden toegelicht.

1.2 Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten voor het coffeeshopbeleid zijn:

1. Scheiding van markten tussen soft- en harddrugs;

1) Aanwijzing Opiumwet, Registratienummer: 2015A003, inwerkingtreding 01-03-2015. Deze staan voor: geen affichering, geen harddrugs, geen overlast, geen jeugd onder de achttien jaar, geen grote hoeveelheden softdrugs en alleen verkoop aan ingezetenen van Nederland.

2. Beperking van het softdrugsaanbod, door zowel coffeeshops als vanuit het illegale circuit;
3. Bescherming van kwetsbare groepen, door onder andere voorlichting en weren van coffeeshops in de nabijheid van scholen;
4. Tegengaan van criminele organisaties;
5. Bestrijding van overlast, verloedering van het straatbeeld en normvervaging aangaande softdrugsgebruik onder jongeren.

Ad 1) Scheiding van de markten

Coffeeshops leveren een belangrijke bijdrage aan de scheiding van de markten. De gemeente gaat uit van een aanbod van coffeeshops dat passend is voor de grootte van de gemeente in relatie tot de regionale functie van omliggende gemeenten, zodat softdrugsgebruikers niet zijn aangewezen op illegale verkoop.

Ad 2) Beperking van het aanbod

De illegale verkoop van cannabis bestrijden we intensief².

Ad 3) Bescherming kwetsbare groepen

Het uitgangspunt is om het gebruik van softdrugs door jongeren te voorkomen door strikte handhaving van de minimumleeftijd in coffeeshops, het weren van coffeeshops in de nabijheid van scholen en het (laten) geven van voorlichting over de risico's van drugsgebruik. De voorlichting vindt plaats op school en door coffeshopexploitanten in de coffeshop.

Ad 4) Tegengaan van criminele organisaties

Tegen criminele samenwerkingsverbanden achter de cannabisproductie en de illegale (door)verkoop daarvan treden we strikt op.

Ad 5) Bestrijding overlast, verloedering en normvervaging

De subjectieve veiligheidsbeleving en het leef- en woonklimaat, die door de handel in en het gebruik van drugs worden aangetast, moeten verbeteren. De opgetreden normvervaging dient een halt te worden toegevoerd; het moet minder normaal gevonden worden dat jongeren softdrugs gebruiken.

1.3 Onderbouwing maximumstelsel

Een korte analyse van de lokale en regionale situatie vormt de basis van de motivering tot het gekozen beleid. Hieronder zijn de criteria weergegeven op basis waarvan de keuze is gemaakt van het maximum aantal van drie coffeeshops in Den Helder.

Grootte gemeente

De gemeente Den Helder heeft ruim 56.600 inwoners (peildatum: november 2024). De grootte van een gemeente kan een indicatie zijn voor het aantal coffeeshops dat wordt toegestaan. In veel gemeentelijke beleidsstukken wordt een richtlijn gehanteerd van één coffeshop per 15.000 tot 20.000 inwoners. Dit is geen landelijk vastgestelde norm.

Drugstoerisme

De gemeente Den Helder is een middelgrote gemeente met vier wijken. Twee coffeeshops zijn op dit moment gevestigd in de wijk Stad binnen de Linie, de derde is in 2021 vanuit de Koningstraat verplaatst naar de wijk De Schooten. Den Helder kent geen drugstoeristen, in de zin dat toeristen speciaal naar de stad komen voor hun softdrugs. Dat wil overigens niet zeggen dat toeristen die hier verblijven, geen softdrugs kopen.

Omliggende gemeenten

De aangrenzende gemeenten Texel en Hollands Kroon hanteren beleid waarin coffeeshops niet zijn toegestaan. In Schagen is één coffeshop gevestigd.

Vraag naar softdrugs

Uit cijfers van de GGD en uit ervaringen van de politie valt af te leiden dat er binnen het grondgebied van de gemeente Den Helder een aantoonbare behoefte aan softdrugs bestaat.

2) Dat doen we op basis van het Damoclesbeleid en op grond van artikel 2:74 Apv (drugshandel op straat).

Uit de Gezondheidsatlas van 2023 van de GGD Hollands Noorden blijkt dat 11,3% van de jongeren uit de klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs weet of hasj heeft gebruikt (regionaal ligt dat percentage op 10,8%). In 2021 was dat ongeveer 10% (regionaal lag dat percentage in 2021 op 9%).

Afweging van belangen

Na afweging van belangen van bewoners, volksgezondheidsaspecten, de subjectieve en de objectieve veiligheid en aanwezige drugsgelateerde overlast in de gemeente is gekomen tot de keuze van een maximumstelsel van drie coffeeshops. Daarmee wijken we niet af van het tot nu toe bestaande beleid.

Wanneer gedurende de looptijd van dit beleid de exploitatie van een van de coffeeshops definitief eindigt, dan wordt er tot 1 juli 2026 geen nieuwe aanvraag in behandeling genomen. Die tijd gebruiken we om te bezien of de bovenstaande afweging van belangen nog volstaat of dat bijvoorbeeld een bestuurlijke heroverweging moet plaatsvinden op het toegestane aantal coffeeshops. Dat doen we onder andere door het evalueren en duiden van politieke gegevens, gemeentelijke cijfers en (overlast)ervaringen.

1.4 Schaarse vergunningen

Voor zover het de exploitatievergunning, met aanduiding coffeeshops betreft, is sprake van een schaarse vergunning. In haar uitspraak van 13 september 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:3431) stelt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) haar rechtspraak over de appellabiliteit van gedoogverklaringen voor coffeeshops bij door de verlening, weigering en intrekking ervan voor de toepassing van de wettelijke regels over bezwaar en beroep voor zowel derden als de overtreder gelijk te stellen met een appellabel besluit. Dit houdt in dat voor gedoogbeschikkingen bezwaar en beroep open staat. Omdat ze via onderliggend beleid zijn gemaximeerd met drie gedoogbeschikkingen voor de gemeente Den Helder houdt dit in dat sprake is van een schaarse gedoogbeschikking.

De Afdeling heeft deze lijn in een andere uitspraak van 13 september 2023 bevestigd en toegepast³. De beperking van de geldigheidsduur van een exploitatievergunning biedt de burgemeester een vast toetsingsmoment om te beoordelen of een vergunning opnieuw verleend zal worden, of dat - gelet op het belang van de openbare orde - vergunningverlening niet langer wenselijk is. Naar het oordeel van de Afdeling wordt die beperking gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang, is deze evenredig met die reden van algemeen belang en bovendien geschikt en evenwichtig om het nagestreefde doel te bereiken. Daarmee voldoet de beperking van de werkingsduur volgens de Afdeling aan art. 33, eerste lid, aanhef en onder c, Dienstenwet en mocht de burgemeester de exploitatievergunningen voor bepaalde tijd verlenen. Ook de maximering van het aantal coffeeshops vormt naar het oordeel van de Afdeling een gerechtvaardigde beperking op grond van een dwingende reden van algemeen belang, namelijk het voorkomen een onaantvaardbare aantasting van de openbare orde, de openbare veiligheid en de volksgezondheid. Ook deze beperking acht de Afdeling evenredig met die reden van algemeen belang en geschikt en evenwichtig om het nagestreefde doel te bereiken, zodat deze beperking voldoet aan art. 33, eerste lid, aanhef en onder b, Dienstenwet.

Een bestuursorgaan is bij de uitoefening van zijn bevoegdheden altijd gebonden aan beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het gelijkheidsbeginsel. Om die reden willen we via dit beleid transparantie bewerkstelligen. Wanneer blijkt dat er serieuze interesse is van gegadigden die een (vierde) coffeshop willen starten, zal de vergunningaanvraag in afwachting van de een van de vrij te komen vergunningen worden afgewezen. De exploitatievergunning en de daaraan gekoppelde gedoogbeschikking worden in beginsel voor 5 jaar verleend. We houden een wachtlijst bij van aanvragers van wie hun aanvraag is afgewezen omdat er geen vergunning beschikbaar is. Wanneer een vergunning beschikbaar is, zal iedereen op de wachtlijst worden uitgenodigd een aanvraag te doen. De verlening vindt plaats na een vergelijkende toets.

De beschikbaarheid van de vergunning wordt bekendgemaakt in de gemeentebereichten en via de gemeentelijke website en het Gemeenteblad. Er wordt een aanvraagtijdvak van vier weken opengesteld waarbinnen gegadigden een complete aanvraag voor de exploitatievergunning kunnen indienen. Indien blijkt dat er na het sluiten van het aanvraagtijdvak meerdere potentiële gegadigden een complete vergunningaanvraag hebben ingediend, wordt er door middel van administratieve selectie met een vergelijkende toets bepaald aan welke aanvrager de vergunning wordt toegewezen. De vergunningaanvraag die het hoogste aantal punten scoort in de toets, krijgt de vergunning.

Voor de administratieve selectie via de vergelijkende toets zijn er drie objectieve beoordelingscriteria op basis waarvan de punten worden toebedeeld. Deze beoordelingscriteria hebben betrekking op de

3) ECLI:NL:RVS:2023:3482

impact op de woon- en leefomgeving, de passendheid binnen het bestemmingsplan en de kwaliteit en inhoud van het bedrijfsplan. De verdere uitwerking van de vergelijkende toets is te vinden in bijlage I van deze beleidsnota. Bij een gelijke score van twee of meer gegadigden kan worden uitgeweken naar het verloten van de vergunning onder de gegadigden met de hoogste (gelijke) score.

Indien het aanvraagtijdstip is gesloten en er geen aanvragen zijn binnengekomen kan de vergunning daarna worden verleend aan degene die als eerste een complete vergunningaanvraag indient.

1.5 Gedoogcriteria

De volgende gedoogcriteria zijn van toepassing:

Geen alcohol

In verkooppunten van softdrugs mag geen alcohol verkocht worden.

Alleen verkoop vanuit een openbare inrichting

De verkoop van cannabisproducten is slechts toegestaan vanuit een openbare inrichting, zoals gedefinieerd in artikel 2:27 van de Algemene plaatselijke verordening Den Helder 2021.

Geen verkoop van harddrugs

In coffeeshops en overige horeca is de handel in of het voorhanden hebben van harddrugs verboden.

Geen affichering

Coffeeshops mogen geen reclame maken anders dan een summiere aanduiding op de betreffende lokaliteit. Dit betekent geen enkele reclame aan de gevel of verwijsborden met daarop aangegeven dat er softdrugs worden verkocht, bijvoorbeeld door middel van een hennepblad. Reclame in huis-aan-huisbladen, kabelkrant, gidsen, op het internet, flyers, freecards etc. is niet toegestaan evenals bijvoorbeeld het sponsoren van een sportclub door middel van shirtreclame. Bij de opsporing zal hieraan aparte aandacht besteed worden. Reclame is strafbaar op grond van artikel 3b van de Opiumwet.

Geen toegang aan personen jonger dan 18 jaar

Alleen personen van 18 jaar en ouder mogen de coffeeshop betreden. De exploitant kan hierop toezien door bijvoorbeeld een legitimatieplicht voor bezoekers in te stellen.

Verbod verkoop aan personen beneden de leeftijd van 18 jaar

De exploitant mag alleen softdrugs verkopen aan personen van 18 jaar en ouder. Doorverkoop van softdrugs uit de coffeeshop aan minderjarigen moet door de exploitant worden voorkomen.

Geen overlast

Een nadere uitleg van het begrip overlast in het kader van het coffeeshopbeleid is nodig omdat niet iedere klacht omtrent overlast kan leiden tot een onmiddellijke sluiting van een coffeeshop. Veel hangt af van de aard, de frequentie en de ernst van de overlast. Immers de coffeeshops worden gelijkgeschakeld met horecabedrijven en deze bedrijven brengen vaak enige hinder voor de omgeving met zich mee als gevolg van bijvoorbeeld geluidhinder door de komende en gaande bezoekers.

Zolang de hinder in, rond, of ten gevolge van een coffeeshop niet groter of anders is dan bij een gemiddeld horecabedrijf, is er geen sprake van overlast en dus ook geen overtreding van dit criterium. Daarnaast is het zo dat de rechter eisen stelt aan de motivering van sluitingsbevelen en andere bestuurlijke maatregelen. De bewijsvoering voor het optreden tegen overlast moet dan ook bestaan uit deugdelijke bewijsstukken zoals politierapporten, processen-verbaal, verklaringen en klachten van omwonenden en dergelijke.

De maximale transactie van 5 gram per klant per dag

De exploitant mag maximaal 5 gram cannabisproducten per dag aan eenzelfde klant verkopen. Van de verkoop dient een registratie te worden bijgehouden, waarin de hoeveelheid verkochte cannabisproducten vermeld dient te worden. Dit kan ook een geautomatiseerd systeem zijn op basis van pasjes.

Niet meer dan 500 gram handelsvoorraad

Ten behoeve van verkoop in de coffeeshop mag niet meer dan 500 gram cannabisproducten handelsvoorraad in de coffeeshop aanwezig zijn. In het handhavingsplan (hoofdstuk 2 van dit beleid) wordt nader ingegaan op de handhaving van de hoeveelheid handelsvoorraad.

Verder is het de exploitant of diens leidinggevenden niet toegestaan een handelsvoorraad buiten de coffeeshop te hebben.

Geen toegang voor en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland

Het I-criterium (ingezetenen criterium) bepaalt dat er geen sprake mag zijn van toegang voor en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland van 18 jaar of ouder. Onder ingezetene wordt verstaan: een persoon die zijn adres heeft in een gemeente van Nederland. Het ingezetenschap wordt aangetoond via een uittreksel van de gemeentelijke basisregistratie persoonsgegevens van de woonplaats van de klant. In hoofdstuk 2 van dit beleid wordt nader ingegaan op de handhaving van dit criterium.

Geen vestiging in de nabijheid van scholen

Het doel van een afstandscriterium is schoolgaande jongeren niet met coffeeshops te confronteren. Het afstandscriterium in de gemeente Den Helder wordt vastgesteld op 350 meter. Onder school wordt verstaan een school voor voortgezet onderwijs (VMBO, HAVO, VWO of Gymnasium) en middelbaar beroepsonderwijs. De wens is om de naar het voortgezet onderwijs gaande jeugd niet met coffeeshops te confronteren en hen de verkoop van softdrugs niet als iets normaals te laten beschouwen.

Om de afstand tussen een coffeeshop en een school te bepalen, geldt de reël af te leggen afstand te voet over de openbare weg tussen de voordeur van de coffeeshop en de hoofdingang van de school.

Er is bewust gekozen om de afstand tot een basisschool geen aanvullend gedoogcriterium te maken, omdat softdrugsgebruik op de basisschool beduidend minder voorkomt. Het derde beleidsuitgangspunt - de bescherming van kwetsbare groepen - maakt het wel noodzakelijk maatregelen te treffen voor het speciaal basisonderwijs. Weliswaar geldt voor het speciaal basisonderwijs, net als voor het gehele basisonderwijs, dat het gebruik van cannabis doorgaans pas op latere leeftijd plaatsvindt, toch is er reden om extra terughoudend te zijn met de aanwezigheid van coffeeshops in de directe omgeving van dergelijke scholen. Kinderen op zulke scholen zijn vaak minder weerbaar.

Alleen verkoop tegen contante betaling

De cannabisproducten mogen niet gratis verstrekt worden en moeten direct afgerekend worden. Stempel- of zegelkaarten, verkoop op rekening, ruilen tegen goederen, onderpand dan wel in ruil tegen het verrichten van werkzaamheden of anderszins is niet toegestaan. Een prijslijst moet duidelijk zichtbaar aanwezig zijn. Het elektronisch betalen door middel van pin is ook een contante betaling.

Boekhouding

Exploitanten van coffeeshops zijn belasting verschuldigd over hun inkomsten. In de gedoogvoorschriften zijn bepalingen opgenomen betreffende de boekhoudplicht met als doel de handelsvoorraad en de maximale transactie per klant per dag te controleren. Een ondernemer dient zich aan de belastingwetgeving te houden.

Verklaring van goed betalingsgedrag van de Belastingdienst

Een aanvullend bestuursrechtelijk voorschrift op basis van artikel 13b Opiumwet is de verklaring omtrent goed betalingsgedrag. Bij de aanvraag van (of verlenging van) de exploitatievergunning en gedoogverklaring dient de exploitant deze verklaring bij de Belastingdienst aan te vragen en aan de gemeente te overleggen. De verklaring omhelst het fiscale betalingsgedrag van de eventuele rechtspersoon, maar ook van de onderliggende natuurlijke personen.

Geen kanospelautomaten

Coffeeshops worden ingevolge het kanospelbeleid gekarakteriseerd als laagdrempelige inrichtingen. In laagdrempelige inrichtingen zijn geen kanospelautomaten toegestaan. Met de benodigde aanwezigheidsvergunning zijn wel maximaal twee behendighedsautomaten toegestaan. Een behendighedsautomaat is een automaat waarbij het spelresultaat door de speler wordt beïnvloed door spelinzicht en behendigheid.

Geen verkoop van smartproducten

De verkoop van hallucinogene paddenstoelen, andere ecodrugs en smart producten in coffeeshops is verboden.

Cannabisvoorlichting

Coffeshopexploitanten hebben op het terrein van volksgezondheid een verantwoordelijkheid bij de verstrekking van cannabisproducten aan gebruikers. Voor de algemene groep bezoekers van coffeeshops dient de voorlichting een 'trigger' te vormen om de juiste vragen te stellen over het gebruik van cannabisproducten en daarop ook adequate antwoorden krijgen. Ten aanzien van probleemgebruikers moet de ondernemer met zijn voorlichting een signaalfunctie vervullen.

De exploitant van de coffeeshop en personeelsleden dienen aantoonbaar deskundig te zijn op het gebied van problematisch drugsgebruik en drugsverslaving en beschikken over een bewijs hiervan, afgegeven

door een verslavingszorginstelling. In de coffeeshop dient op een zichtbare plaats voorlichtingsmateriaal over het gebruik van cannabis aanwezig te zijn waarin aandacht wordt gegeven aan de gevaren van cannabisgebruik en de mogelijkheden ten aanzien van de hulpverlening. Daarnaast dient de coffeeshophouder bij klanten ten aanzien waarvan wordt gesignaleerd dat er sprake is van risicovol gebruik en/of verslaving, deze gevaren actief onder de aandacht van de betreffende klanten te brengen en deze op de mogelijkheden van hulpverlening te wijzen.

Openings- en sluitingstijd

De inrichting waarin een coffeeshop is gevestigd, dient tussen 22.00 uur en 10.00 uur gesloten te zijn.

Geen terrassen

Terrassen worden slechts toegestaan wanneer deze zijn gesitueerd aan de achterzijde van de coffeeshop, buiten het zicht van langslappend publiek en wanneer dit geen overlast voor de omgeving veroorzaakt.

Open karakter en vrije toegankelijkheid

Aangezien de verkoop en het gebruik van softdrugs achter gesloten deuren en geblindeerde ramen argwaan en gevoelens van onveiligheid kunnen oproepen, bijvoorbeeld bij omwonenden, moet er sprake zijn van een open inrichting die vrij toegankelijk is en die vanaf de straat is te overzien. Dit bevordert bovendien het toezicht en de controle op de naleving van de vergunningvoorschriften. Het vereiste van een open karakter van de coffeeshop is nader inhoudelijk ingevuld en geconcretiseerd. Dit betekent het volgende:

- Ramen moeten zijn voorzien van blank doorzichtig glas, waarvan de helft maximaal mag zijn bedekt met materiaal dat doorkijken verhindert;
- In de inrichting mogen geen voorzieningen zijn aangebracht die een gehele afzondering van een gedeelte van de inrichting mogelijk maken.

Verplichte aanwezigheid gecertificeerde beveiliging

De exploitant is verplicht tijdens de openstelling van de coffeeshop een of meerdere portiers aanwezig te hebben. Deze dienen te zijn gecertificeerd conform de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus. Dit mag ook eigen personeel zijn, die daarvoor de juiste papieren heeft. De portiers zorgen er in ieder geval voor dat ongewenste klanten worden geweerd, de leeftijd van bezoekers wordt gecontroleerd, de veiligheids(beleving) in en rond de coffeeshop wordt bevorderd en de overlast in en in de directe omgeving van de coffeeshop wordt tegengegaan.

Geen verbinding tussen coffeeshop en woning

Het is niet toegestaan dat een coffeeshop in open verbinding staat met een woning.

Geen loketverkoop aan straat

De richtlijn van het College van Procureurs-Generaal van het OM stelt eisen aan de locatie waar softdrugs mogen worden verkocht. De richtlijn spreekt over het onder strikte voorwaarden gedogen van verkoop van softdrugs in alcoholvrije horecagelegenheden. Dit impliceert dat verkoop van softdrugs door coffeeshopexploitanten vanuit een loket aan de straat niet is toegestaan. Wel is het mogelijk de coffeeshop zodanig in te richten dat sprake is van een loket in de inrichting, waarbij ook een verblijfsmogelijkheid wordt geboden, waar etenswaren en dranken kunnen worden genuttigd.

Wet Bibob

De gemeente Den Helder heeft de Wet Bibob onder meer van toepassing verklaard op de vergunningverlening voor horeca en coffeeshops. Dit betekent voor een coffeeshophouder dat deze bij de aanvraag van de exploitatievergunning aan een toetsing wordt onderworpen.

Exploitatievergunning en gedoogverklaring

In het coffeeshopbeleid van 2022 is bepaald dat de gedoogcriteria worden opgenomen in een aparte gedoogverklaring, die bij de horeca-exploitatievergunning met de aantekening coffeeshop wordt gevoegd. Op deze manier is duidelijk welke activiteiten worden vergund en welke activiteiten worden gedoogd.

Door het verlenen van de exploitatievergunning is het mogelijk om, voorafgaand aan de vestiging van een alcoholvrij horecabedrijf, bij de beslissing op een aanvraag een aantal overwegingen te betrekken. Dit kan betekenen dat er eisen gesteld worden ter bescherming van de belangen van openbare orde, openbare veiligheid, de volksgezondheid en de bescherming van het milieu. In de voorschriften van de exploitatievergunning kan opgenomen worden dat de exploitant dient toe te zien op het gedrag van de komende en gaande bezoekers in de directe omgeving van de coffeeshop. De exploitatievergunning en de gedoogverklaring worden in beginsel voor maximaal 5 jaar verleend.

Van belang hierbij is dat het verlenen van de exploitatievergunning c.q. gedoogverklaring, gelet op de aard daarvan, niet zonder meer een gegeven is en daaraan niet de gerechtvaardigde verwachting kan worden ontleend dat deze telkens zal worden verlengd. Een coffeeshophouder mag er dus niet op vertrouwen dat hij telkens maar weer een nieuwe exploitatievergunning c.q. gedoogverklaring ontvangt. Dit is met name van belang in het kader van de herontwikkeling van de Koningstraat tot woonstraat en de consequenties die dat heeft voor de coffeeshops en de reële kans dat meer gegadigden zich melden voor een exploitatievergunning en gedoogverklaring.

Herontwikkeling van de Koningstraat

Bovenstaande is met name van belang in het kader van de herontwikkeling van de Koningstraat (van horecastraat tot woonstraat) en de consequenties die dat heeft voor de coffeeshops in Den Helder.

De herontwikkeling van de Koningstraat komt voort uit het door de gemeenteraad vastgestelde Uitweringsplan Stadshart 2008. De gefaseerde herontwikkeling moet leiden tot een stevige kwalitatieve opwaardering van het hele gebied tot een aantrekkelijk gemengd woongebied aan het stadspark. Het betekent ook dat het – vanwege de nieuwe bestemmingen daar en in verband met het woon- en leefklimaat – nodig is de daar gevestigde coffeeshops te verplaatsen. Dat is de reden dat in het coffeeshopbeleid van 2022 is bepaald dat alle coffeeshops voor 1 januari 2024 de Koningstraat hebben moeten verlaten en hun bedrijfsactiviteiten daar moeten hebben gestaakt.

Door krapte op de bouwmarkt en mede daardoor noodzakelijke verschuivingen in planningen van de architect, constructeur en aannemer bleek in 2023 echter dat de nieuwbouw in de Koningstraat in 2024 nog niet volledig gereed zou kunnen zijn. Dat gold in ieder geval voor het deel waar op dit moment de coffeeshops nog zijn gevestigd. Het betekende dat de noodzaak van verhuizing van de overgebleven coffeeshops nog niet speelde. Het was om die reden niet redelijk of evenredig om de exploitanten in 2023 te verplichten om alsnog te verhuizen. Daarom heb ik in 2023 de termijn van 1 januari 2024 met een jaar verlengd, tot 1 januari 2025.

Bovengenoemde situatie is nog steeds aan de orde. Het laatste nog niet ontwikkelde deel van de Koningstraat – waar ook de twee coffeeshops zich bevinden – wordt in één stroom gebouwd. Dit beperkt de kosten en komt de efficiëntie ten goede. Ik verleng daarom de termijn waarbinnen de coffeeshops uit de Koningstraat moeten zijn verdwenen tot uiterlijk 1 juli 2026. Een zorgvuldige afweging van de belangen van ondernemers en omwonenden is daarbij gewenst. De eerste nieuwe bewoners zijn inmiddels in de Koningstraat komen wonen en ik wil hen de zekerheid geven dat dit proces eindig is. Er is echter nog geen sprake van volledige bewoning van de Koningstraat. Het nu niet verlengen van de termijn houdt in dat de huidige ondernemers ernstig in hun belangen worden geschaad nu nieuwe locaties nog niet gereed zijn en voortzetting van de exploitatie daarmee onmogelijk is. Ik wil benadrukken dat dit de laatste verlenging is die ik zal toestaan. Mocht er na de genoemde termijn geen andere locatie zijn gevonden of de bouw van een bedrijfspand nog niet gereed zijn, verstrek ik geen nieuwe vergunningen voor de Koningstraat meer. Het is op dat moment mijns inziens redelijk en evenredig om van de betrokken ondernemers te verlangen dat een al dan niet tijdelijke locatie elders wordt gezocht. Daarnaast is het niet evenredig ten opzichte van de bewoners om langere verlening mogelijk te maken.

Eisen exploitant en leidinggevenden

Aan de exploitant en de leidinggevenden worden op basis van het coffeeshopbeleid dezelfde eisen gesteld als de eisen genoemd in artikel 8 van de Alcoholwet, behoudens de eis van voldoende sociale vaardigheden (diploma SVH). De criteria zijn vermeld in het Alcoholbesluit. Dit houdt in dat aan de hand van justitiële documentatie wordt bezien of een exploitant/leidinggevende de laatste 5 jaar een veroordeling heeft gehad, die verband houdt met bepaalde overtredingen. Overtredingen in privéverband kunnen eveneens gevolgen hebben voor de verleende exploitatievergunning of de gedoogverklaring. Een verzoek om een exploitatievergunning wordt geweigerd indien geen verklaring omtrent het gedrag (VOG) van de exploitant, leidinggevenden en alle overige medewerkers kan worden overgelegd, uiterlijk 3 maanden voor de datum waarop het verzoek om een exploitatievergunning/gedoogverklaring is ingediend. De houder van de exploitatievergunning dan wel een leidinggevende dient tijdens de openingstijden van de coffeeshop aanwezig te zijn. De minimum leeftijd van de exploitant en leidinggevenden is 21 jaar.

Bestemmingsplan

Een pand waarin een coffeeshop is gevestigd, dient een horecabestemming, categorie 3 te hebben.

2. Handhavingsplan

Er is gekozen voor regionaal voorbereid coffeeshopbeleid, inclusief handhavingsarrangement. Door het regionaal afgestemde beleid staan wij als gebied sterker in de aanpak van overlast en criminaliteit ten aanzien van coffeeshops en de handel in softdrugs. Daarbij is het tevens voor alle coffeeshophouders in de regio duidelijk hoe de gemeenten met één of meer coffeeshops de lokale handhaving hebben ingericht.

Het regionaal handhavingsplan bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. Controle op coffeeshops
2. Regionale prioriteiten in de handhaving
3. Regionaal handhavingsarrangement

2.1 Controle op coffeeshops

De AHOJGI-criteria die voor de coffeeshops gelden, worden jaarlijks door de gemeente gecontroleerd. Dit gebeurt altijd met ondersteuning van de politie. De controle wordt door de politie geregistreerd. Handhaving vindt plaats via de handhavingsstrategie zoals verwoord in het hierna opgenomen handhavingsarrangement. Daarnaast zal de politie ook toezien op het terugdringen van de rol van criminele organisaties bij het bevoorraden van coffeeshops. Coffeeshops die zich bezighouden met voorraadvoorziening voor de export zullen worden vervolgd door het Openbaar Ministerie. Controles op de vergoedingsvoorwaarden kunnen ook individueel (al dan niet na melding) plaatsvinden.

Illegale handel in softdrugs

Handel in softdrugs wordt alleen onder de strikte voorwaarden van het beleid gedoogd. Deze gedoogcriteria betreffen de AHOJGI-criteria zoals opgenomen in de Aanwijzing Opiumwet van het Openbaar Ministerie. Alle andere vormen van handel in softdrugs zijn illegaal, en zijn verboden op grond van artikel 3 van de Opiumwet.

Registratie

De politie draagt zorg voor een centrale registratie van alle informatie over coffeeshops en de softdrugs-handel. Dat betekent dat de politie alle klachten, meldingen en waarnemingen van politiemensen/politieoptredens, die verband houden met coffeeshops en drugshandel, vastlegt in een registratiesysteem.

2.2 Regionale prioriteiten in de handhaving

De burgemeester stelt het coffeeshopbeleid vast en voert de regie. De lokale driehoek vult het beleid concreet in. De burgemeester bepaalt zelf of coffeeshops worden toegelaten of dat er een nulbeleid wordt gevoerd. De gemeenten met één of meer coffeeshops hebben een bijbehorend handhavingsplan opgesteld.

De gemeenten in de regio Noord-Holland Noord met één of meer coffeeshops hebben regionale overeenstemming bereikt over welke gedoogcriteria prioriteit krijgen in de handhaving. De handhaving van de AHOJG-criteria is tot regionale prioriteit benoemd omdat men van mening is dat op die criteria de meeste overlast en criminaliteit kan ontstaan. De handhaving van de AHOJG-criteria gebeurt zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk (zie handhavingsarrangement).

Met de aanscherping van het gedoogbeleid voor coffeeshops, door middel van het I-criterium⁴, zijn de gemeenten in 2014 al de discussie gestart over het al dan niet handhaven en toekennen van prioriteit aan dit criterium. De gemeenten zijn toen overeengekomen vooralsnog geen prioriteit toe te kennen aan de handhaving van dit criterium. Dit standpunt is ongewijzigd. De volgende redenen liggen hieraan ten grondslag:

4) Zie pagina 9 voor de definitie van dit criterium.

- De gemeenten in Noord-Holland Noord met één of meer coffeeshops kennen geen drugtoerisme en daarmee verband houdende drugsrunners (personen die potentiële buitenlandse klanten opwachten en overhalen naar een coffeeshop te gaan);
- Overlast ten aanzien van coffeeshops wordt niet specifiek toegeschreven aan bezoekers die geen ingezetenen van Nederland zijn;
- Criminaliteit in verband met coffeeshops en verdovende middelen is niet het gevolg van toegang tot coffeeshops en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland;
- Door strikte handhaving van de AHOJG-criteria wordt overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops dermate bestreden dat handhaven van het I-criterium hieraan een zeer geringe bijdrage zal leveren ten opzichte van de inspanningen die hiervoor moeten worden geleverd;
- Het regionaal opgestelde beleid rond coffeeshops en het Damoclesbeleid voorzien voldoende in het treffen van maatregelen ten aanzien van coffeeshops en de beheersing van de openbare orde;
- De burgemeester beschikt over afdoende bevoegdheden om maatregelen te treffen in het kader van de openbare orde.

Dat er geen prioriteit wordt toegekend aan de handhaving van het I-criterium betekent echter niet dat het criterium niet in het handhavingsarrangement is opgenomen. Om voorbereid te zijn op overlast en criminaliteit die in de toekomst kan ontstaan door het verlenen van toegang tot en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland, is het I-criterium er uit voorzorg in opgenomen. Toekomstige handhaving van het I-criterium kan zo gemakkelijk worden gerealiseerd. Daarbij is het voor het Openbaar Ministerie van belang dat het I-criterium in het handhavingsarrangement is opgenomen, zodat zij strafrechtelijk kan handhaven in geval van zware overtreding conform de richtlijn Opiumwet.

De ondernemers hebben de wens geuit een grotere handelsvoorraad te hanteren dan 500 gram. De afgelopen jaren is de diversiteit in het aanbod vergroot, en dat betekent dat vaker moet worden bevoorrad. Iedere bevoorrading betekent echter een extra veiligheidsrisico voor de medewerkers. Daarom handhaaft de burgemeester pas bij een aangetroffen handelsvoorraad van meer dan 1000 gram.

2.3 Regionaal Handhavingsarrangement

Gemeenten hebben beleidsvrijheid om de hoogte van sancties vast te stellen, mits de zwaarte van de overtreding in verhouding staat tot het doel van de sanctie. Vanuit regionaal oogpunt en ten behoeve van duidelijkheid voor alle handhavingspartners is het wenselijk om zoveel mogelijk uniformiteit te hanteren, mede om het zogeheten 'waterbedeffect' tegen te gaan.

De driehoekspartners hebben ten behoeve van het coffeeshopbeleid afspraken gemaakt over een goede afstemming en een geïntegreerde inzet van het strafrechtelijke en bestuursrechtelijke instrumentarium, overigens met behoud van eigen verantwoordelijkheden.

De geschiktheid, noodzakelijkheid en evenredigheid van de maatregel zal bij iedere overtreding moeten worden afgewogen conform de huidige jurisprudentie. ⁵

Het handhavingsarrangement heeft tot doel:

- De handhavingsactiviteiten van politie, justitie en gemeente op elkaar af te stemmen en zoveel mogelijk complementair te laten zijn;
- Dat geconstateerde overtredingen gevolgd worden door een reactie die qua intensiteit zo goed mogelijk aansluit bij de ernst van de overtreding;
- Kenbaar te maken aan de 'overtreder' welke maatregel hij van de overheid kan verwachten na een overtreding.

Handhavingsinstrument

- ~ Bij ernstige overtredingen ⁶ wordt in de regel gekozen voor het toepassen van bestuursdwang en niet voor het opleggen van een dwangsom. Bestuursdwang is een directer middel dat, in tegenstelling tot de dwangsom, (op termijn) tot feitelijke beëindiging van de overtreding zal leiden.
- ~ Bij het toepassen van bestuursdwang wordt in principe gekozen voor sluiting van de woning c.q. het lokaal. Dit wordt als de meest effectieve maatregel beschouwd om de met de Opiumwet strijdige situatie te doen beëindigen en herhaling ervan te voorkomen.

⁵) Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2022:285

⁶) Van een ernstige overtreding is in ieder geval sprake wanneer de openbare orde is verstoord.

- ~ Bij wijze van uitzondering kan in concrete gevallen, waar het middel van sluiting niet noodzakelijk of niet evenredig is, bekeken worden welke andere vorm van bestuursdwang dient te worden toegepast of dat er toch een last onder dwangsom wordt opgelegd. Indien er een last onder dwangsom wordt opgelegd is afdeling 5.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Indien een coffeeshop handelt in strijd met de vergunningsvoorwaarden, de AHOJGI-criteria en/of het beleid drugsverkooppunten (inclusief voorschriften) is de volgende sanctiestrategie van toepassing.

Overtredingen AHOJGI-criteria	Politie	Gemeente
Overtreding - Affichering - Verkooptransactie > 5 gram - Verkoop alcohol - Toegang tot en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland	1e (en volgende) keer: - Verbaliseren - Eventueel inbeslagname - Voorstel Bestuurlijke Maatregel - Bij acute noodzaak: Directe sluiting o.g.v. art. 3 Politiewet tot APV sluiting	1e keer: * Bestuurlijke waarschuwing/ voornemen tot handhaving ----- 2e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding: * Sluiting maximaal 12 maanden ----- 3e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding: * Intrekking exploitatievergunning en sluiting voor onbepaalde tijd
Overtreding - Harddrugs aanwezig/handel - Aanwezigheid van/verkoop aan minderjarigen - Handelsvoorraad > 1000 gram	1e (en volgende) keer: - Verbaliseren/informeren OM - Eventueel inbeslagname - Voorstel Bestuurlijke Maatregel - Bij acute noodzaak: Directe sluiting o.g.v. art. 3 Politiewet tot APV sluiting of sluiting artikel 13b Opiumwet	1e keer: * Sluiting maximaal 12 maanden ----- 2e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding: * Intrekking exploitatievergunning en sluiting voor onbepaalde tijd
Overtreding - Overlastgevend handelen van bezoekers	1e (en volgende) keer: - Meldingen registreren - Verbaliseren - Einde maken aan concrete overlast - Melding doorgeven aan de gemeente	1e keer: * Gemeente registreert en maakt afspraken met exploitant om overlast te beëindigen ----- 2e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding (geen verbetering): * Bestuurlijke waarschuwing/ voornemen tot handhaving ----- 3e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding (nog geen verbetering): * Sluiting maximaal 12 maanden
Overtredingen vergunningsvoorwaarden	Politie	Gemeente
Overtreding vergunningvoorschriften en aanvullende bestuursrechtelijke criteria (zie aanvullende voorschriften beleid drugsverkooppunten).	1e (en volgende) keer: - Verbaliseren - Eventueel inbeslagname - Voorstel Bestuurlijke Maatregel - Bij acute noodzaak: Directe sluiting o.g.v. art. 3 Politiewet tot APV sluiting	1e keer: * Bestuurlijke waarschuwing/ voornemen tot handhaving ----- 2e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding: * Sluiting maximaal 12 maanden ----- 3e keer binnen twee jaar na de eerste overtreding: * Intrekking exploitatievergunning en sluiting voor bepaalde tijd (max 12 maanden) -----

		4e keer binnen drie jaar na de eerste overtreding: * Intrekking exploitatievergunning voor onbepaalde tijd
--	--	---

Ernst, aard of combinatie van overtredingen

Op basis van artikel 4:84 van de Awb kan de burgemeester gemotiveerd afwijken van vastgesteld beleid wanneer dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Het is daarnaast denkbaar dat tegelijkertijd verschillende overtredingen worden begaan. Aan de aanpak van een combinatie van overtredingen kent justitie een hoge prioriteit toe. Het achtereenvolgens of tegelijkertijd overtreden van verschillende voorwaarden kan leiden tot het overslaan van bepaalde beschreven stappen in de overheidsreactie op afzonderlijke overtredingen. Ook de ernst en de aard van de feiten en omstandigheden kunnen voor de burgemeester aanleiding zijn om te besluiten tot het overslaan of afwijken van bepaalde beschreven stappen in het handhavingsarrangement.

Bijlage 1

Voor de administratieve selectie via de vergelijkende toets zijn er drie objectieve beoordelingscriteria op basis waarvan de punten worden toebedeeld. Deze beoordelingscriteria hebben betrekking op de impact op de woon- en leefomgeving, de passendheid binnen het bestemmingsplan en de kwaliteit en inhoud van het bedrijfsplan.

Beoordelingscriteria	Te behalen punten
De verwachte impact op de woon- en leefomgeving	Max. 30
<i>Geen impact: aan de buitenkant wordt niet (expliciet) zichtbaar of kenbaar gemaakt dat er een coffeeshop in het pand is gevestigd. De exploitatie van de inrichting heeft naar verwachting geen negatieve impact op de (directe) omgeving.</i>	30
<i>Middelmatige impact: aan de buitenkant is duidelijk zichtbaar of kenbaar gemaakt dat er een coffeeshop in het pand is gevestigd. De exploitatie van de inrichting heeft naar verwachting een mogelijke negatieve impact op de (directe) omgeving.</i>	15
<i>Grote impact: aan de buitenkant is duidelijk zichtbaar dat het om een coffeeshop gaat. De inrichting bevindt zich in of nabij (een straal van 200 m) een woonwijk, en/of de inrichting bevindt zich nabij (straal van 350 m) een instelling van voortgezet onderwijs. De exploitatie van de inrichting heeft naar verwachting een negatieve impact op de (directe) omgeving.</i>	0
Passendheid binnen het bestemmingsplan	Max. 30
<i>Passend: de exploitatie op de aangevraagde locatie past binnen het bestemmingsplan.</i>	30
<i>Enigszins passend: het is mogelijk om voor de exploitatie op de aangevraagde locatie een ontheffing van het bestemmingsplan te verlenen of een dergelijke ontheffing is al verleend.</i>	15
<i>Niet passend: de exploitatie op de aangevraagde locatie voldoet niet aan de eisen van het bestemmingsplan en er kan geen ontheffing van het bestemmingsplan worden verleend.</i>	0 (aanvraag wordt geweigerd).
Kwaliteit en inhoud bedrijfsplan	Max. 40
<i>Alle (relevante) gevraagde onderdelen in het bedrijfsplan zijn uitgebreid omschreven. Er mist geen informatie. Uit het bedrijfsplan blijkt dat er alles aan wordt gedaan om de veiligheid van de omgeving zo goed als mogelijk te waarborgen en de overlast te beperken.</i>	40
<i>Alle (relevante) gevraagde onderdelen in het bedrijfsplan zijn omschreven, maar op een aantal punten mist informatie. Uit het bedrijfsplan blijkt dat de exploitant meer zou kunnen doen om de veiligheid</i>	20

<i>in en in de omgeving van de coffeeshop zo goed als mogelijk te waarborgen en de overlast te beperken.</i>	
<i>Niet alle (relevante) gevraagde onderdelen in het bedrijfsplan zijn omschreven. Er ontbreekt cruciale informatie.</i>	0